

**Platone,  
Charmides, 164 d 3 – 165 a 5**

**Le massime di Delfi**

σχεδὸν γάρ τι ἔγωγε  
αὐτὸ τοῦτό φημι εἶναι σωφροσύνην, τὸ γινώσκειν ἑαυτόν,  
καὶ συμφέρομαι τῷ ἐν Δελφοῖς ἀναθέντι τὸ τοιοῦτον γράμμα.  
καὶ γὰρ τοῦτο οὕτω μοι δοκεῖ τὸ γράμμα ἀνακεῖσθαι, ὥς δὴ  
πρόσρησις οὖσα τοῦ θεοῦ τῶν εἰσιόντων ἀντὶ τοῦ Χαῖρε, ὥς  
τούτου μὲν οὐκ ὀρθοῦ ὄντος τοῦ προσρήματος, τοῦ χαίρειν,  
οὐδὲ δεῖν τοῦτο παρακελεύεσθαι ἀλλήλοις ἀλλὰ σωφρονεῖν.  
οὕτω μὲν δὴ ὁ θεὸς προσαγορεύει τοὺς εἰσιόντας εἰς τὸ  
ἱερὸν διαφέρον τι ἢ οἱ ἄνθρωποι, ὥς διανοούμενος ἀνέθηκεν  
ὁ ἀναθεὶς, ὥς μοι δοκεῖ· καὶ λέγει πρὸς τὸν ἀεὶ εἰσιόντα οὐκ  
ἄλλο τι ἢ Σωφρόνει, φησίν. αἰνιγματωδέστερον δὲ δὴ, ὥς  
μάντις, λέγει· τὸ γὰρ Γνῶθι σαυτόν καὶ τὸ Σωφρόνει ἔστιν  
μὲν ταῦτόν, ὥς τὰ γράμματά φησιν καὶ ἐγώ, τάχα δ' ἂν τις  
οἰηθεῖ ἄλλο εἶναι, ὃ δὴ μοι δοκοῦσιν παθεῖν καὶ οἱ τὰ ὕστερον  
γράμματα ἀναθέντες, τό τε Μηδὲν ἄγαν καὶ τὸ Ἐγγύη πάρα  
δ' ἄτη. καὶ γὰρ οὗτοι συμβουλὴν ᾠήθησαν εἶναι τὸ Γνῶθι  
σαυτόν.